

Prejeto: - 4 -03- 2013	
Šifra:	713-01/13-4/12
Povezava:	
EPA:	936-VI
EU:	
Sign. zn.:	
Kratica:	

Damijan Florjančič

[<damijan.florjancic@sodisce.si>](mailto:damijan.florjancic@sodisce.si)

04.03.2013 14:16

Za gp@dz-rs.si

Kp

Zadeva Pripombe na predlog Zakona ZKP-L

Spoštovani!

V zvezi s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (ZKP-L), ki ga je Državnemu zboru poslala Vlada RS v obravnavo dne 21. 1. 2013, želimo sporočiti stališče Slovenskega sodniškega združenja, Kazenske sekcije, da smo od vsega začetka priprave te spremembe zakona nasprotovali njenemu sprejemu. Po naši oceni ta sprememba v prvotnem besedilu ni prinašala nobenih bistvenih novosti, zaradi katerih bi bilo potrebno posegati v zakon. V pisnem mnenju, ki smo ga posredovali MPJU smo se zavzeli za usmeritev dela v pripravo celovite spremembe ZKP, kot je narekovala že pred leti sprejeta ustrezna odločitev Državnega zbora RS.

V besedilo predloga zakona, kot je bilo predlagano v obravnavo Državnemu zboru, pa so bile vključene še dodatne spremembe, ki nam niso bile posredovane v mnenje, niti v vednost. Gre za spremembe, ki zadevajo ukinjanje "klasičnega" zapisnika o glavni obravnavi, ki naj bi ga nadomestilo zvočno/slikovno snemanje ter (javni) prenos snemanih glavnih obravnav. Pri tem pa gre za bolj daljnosežne posege v določbe ZKP glede opravljanja glavnih obravnav, ki bi terjale celovitejšo,

široko,
predvsem strokovno obravnavo, ki zdaj ni bila izvedena, niti
ni bilo
možnosti, ne časa zanjo. Kljub temu smo v Kazenski sekciji SSD
do tega
vprašanja zavzeli stališče, ki je povsem odklonilno in vam v
zvezi s tem
posredujemo v prilogi povzeta nekatera mnenja pridobljena od
prvo in
drugostopenjskih sodnikov. Prav tako odklonilno stališče je
zavzel tudi
kazenski oddelek Vrhovnega sodišča RS. Vsekakor pa
pričakujemo, da bomo
imeli o tem vprašanju možnost še podrobneje obrazložiti naša
stališča v
nadaljnjem obravnavanju besedila predloga sprememb ZKP-L, pred
njegovim
sprejemom.

S spoštovanjem,

Predsednik kazenske sekcije SSD
mag. Damijan Florjančič
Vrhovni sodnik

- zkp-l_new.pdf

V zvezi s predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-L) so se na nekaterih prvostopenjskih in višjih sodiščih oblikovala naslednja stališča:

V zvezi z ukinitvijo klasičnega zapisnika in nadomestitvijo tega z zvočnim ali zvočno slikovnim snemanjem glavne obravnave, predlagana zakonska sprememba ni primerna. Z zvočnim snemanjem glavne obravnave je sicer čas trajanja te vsekakor krajši. Vzrok za to, da se sodniki vedno manj zatekajo k zvočnemu snemanju glavnih obravnav pa je ta, da prepis zvočnega posnetka ne vsebuje le relevantne bistvene vsebine izpovedb oseb, zaslišanih na glavni obravnavi, pač pa dobeseden prepis celotne izpovedbe v postopku zaslišane osebe, vključno z vsemi postavljenimi ji vprašanji, kar vse povzroča izrazito nepreglednost prepisa. Tudi zaradi govornih narečij zaslišanih oseb so prepisi (kot tudi posnetki!) pogosto nerazumljivi. Dosedanja praksa je tako pokazala, da so posneti zapisniki bistveno daljši in nepregledni, da je manj procesnega vodstva s strani sodnikov (ne prepovedujejo vprašanj, da se ne zahteva odločitve senatov in snemanje prekinja, ni prekinjanja strank, ko te že petič navajajo ena in iste stvari ipd., veliko je nepotrebnih besed, ki nimajo veze z bistvom zadeve), da se zapisnike čaka dalj časa in vprašanje je, ali se je v končni fazi res karkoli privarčevalo.

Zasledovani cilj, to je skrajšanje kazenskega postopka (glavne obravnave), je izničen tudi s sodnikovo dolžnostjo kontrole pravilnosti pisnega prepisa z zvočnim posnetkom pred podpisom takega zapisnika in vročitvijo le-tega strankam. Temu pogosto sledi še razčiščevanje danih pripomb strank na pravilnost prepisa, kar od sodnika zopet terja kontrolo pisnega prepisa z zvočnim posnetkom.

Predlagana sprememba ne prispeva k uresničitvi tega, da se sodnika razbremeni nesodniških opravil. Iz obrazložitve predloga izhaja, da se z nadomestitvijo klasičnega zapisnika z digitalnim zapisnikom omogoča, da zapisnikar ne bi bil nepretrgoma navzoč na glavni obravnavi. To pomeni, da bo sodnik le še dodatno obremenjen z nesodniškimi opravili, saj bo skrbel za tehnično izvedbo in s tem za pravilnost snemanja. Vprašanje je, kako bo izvedljivo klicanje oseb v razpravno dvorano, ali morda tako, da bo sodnik poklical zapisnikarja in bo le-ta klical osebe v dvorano, ali pa bo slednje opravil kar sodnik sam. V vsakem primeru bo to vplivalo na sodnikovo skoncentriranost na vodenje glavne obravnave, gotovo pa, če bo sodnik sam klical osebe v razpravno dvorano, to ne bo krepilo ugleda in avtoritete sodnika in sodišča.

Postavlja se tudi vprašanje, ali bo glede na razvoj tehnologije, digitalni zapis po preteku določenega časa, denimo v zvezi z izrednimi pravnimi sredstvi, sploh še mogoče uporabiti.

Menimo tudi, da je neprimerna in popolnoma nedomišljena predlagana sprememba tretjega odstavka 301. člena ZKP. Prepričljivih argumentov, zakaj bo v primeru predlagane spremembe postopkovnega zakona kazenski postopek bolj pošten in bo le tako zagotovljen ustrezen nadzor javnosti nad delom sodišč, predlagatelj v obrazložitvi ni navedel. Kot argument za predlagano spremembo se navaja poudarjanje videza pravičnosti sojenja, ki da se lahko ustvari pri državljanih le, če imajo možnost neposredno spremljati potek sojenja in sicer tako, da se le-to prenaša po elektronskih medijih. Ta argument predlagatelj sam postavlja pod vprašaj s tem, ko navaja, da ne gre prezreti, da državljani zahtevajo pravno in pravično državo, pri tem, pa kritizirajo zakonodajno in izvršilno oblast, ne pa sodne veje oblasti. Iz tega se namreč da sklepati, da je sedanja ureditev javnosti sojenja v kazenskih zadevah za državljane ustrežna. Končno pa s pravičnostjo sojenja nimajo nič skupnega tudi navajane popačene delne informacije, ki prihajajo s strani medijev do državljanov, ki da rezultirajo v tem, da državljani nimajo prave predstave o potekih sodnih postopkov.

Poleg tega se mora priče, izvedence in druge vabljene, kot tudi soobtožence, ob zaslišanju prvoobtožene osebe napotiti izven razpravne dvorane in praviloma oseba, ki še ni bila zaslišana predhodno ne sme biti prisotna v razpravni dvorani. Namen tega je, da bi se tako preprečilo dogovarjanje med pričami, izvedenci in strankami, da bi osebe ne prilagajale svoje zagovore in izpovedi. Če bo možen direkten prenos tako zvoka in slike iz razpravne dvorane, dogovorov in

prilagajanj izjav tako soobtoženih kot tudi priče ne bo mogoče preprečiti.

Sicer pa predlagana rešitev nujno za sabo potegne dodatno obremenitev sodnika z nesodniškimi opravili, saj se bo moral sodnik nenehno ukvarjati s tem, ali so za to izpolnjeni pogoji, ali obstajajo omejitve, ali pa gre za razloge, ki jih mora upoštevati po uradni dolžnosti. Docela pa je bilo spregledano tudi, na kak način bo sodnik v okviru procesnega vodstva glavne obravnave sploh lahko sproti kontroliral, kdo od v razpravni dvorani navzočih in s kakšnimi tehničnimi sredstvi obravnavo prenaša ter kako bo ob tem, ko bodo iz razpravne dvorane informacije neposredno curljale, lahko preprečil dogovarjanje med pričami, izvedenci in strankami (določilo četrtega odstavka 319. člena ZKP).

Sprememba daje možnost tako obdolžencu kot tudi zagovorniku, pričami in izvedencem, da izrecno nasprotjujejo snemanju, le sodnikom in tožilcem ta možnost ni dana, kar je popolnoma nesprejemljivo! Sedanja ureditev 3. odst. 301. člena je po večinskem mnenju sodnikov povsem na mestu in vanjo ni potrebno posegati. Najmanj kar je, pa mora ostati še vedno predsednik Vrhovnega sodišča (morda bi to lahko bil predsednik okrožnega ali višjega sodišča, zaradi ekspeditivnosti odločanja) tisti, ki naj odobri vsakršno obliko snemanja in naj ta ne bo sama po sebi umevna. Razpravna dvorana ni teater. Glavne obravnave so skorajda venomer javne, izključitve javnosti so bolj izjema kot pravilo in če je javnost zainteresirana zanje, je povsem zadostna možnost slediti sojenju z navzočnostjo v obravnavni dvorani.

Dne 4. 3. 2013

Povzetek pripravil:

Predsednik kazenske sekcije SSD
mag. Damijan Florjančič
Vrhovni sodnik